

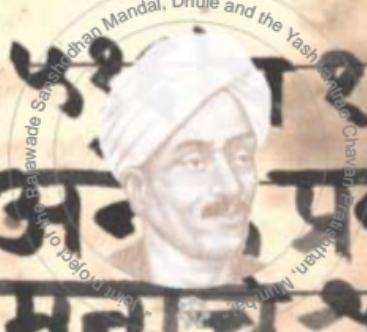
इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ घुळे.

—ः हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक ५२९ १३९० १३९०

ग्रंथ नाम उद्धव प्रकरण
मनाच्छवीक.

विषय मराठी काव्य.

Digitized by
Balawade Seishdhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavhan Library, Nashik.

जीवा श्रृंगार स्वरूप सागोन माला
परिजिव घाजना न ते संचिठला
देहेवु धिचनि स्वयो ताढके ना
बुने डेवणे मिपण ते कक्केना

जयावलि गारु पुसापे
न यावलि ही शाध्यव
तयाब्दगिते चांचल्यदि
मनास झुला विवरनी किं
॥३॥

मनापाविज्ञे सर्वहु सुखजे गे
खाति आदृ उभिज्ञे उक्षते गे
वीकेकंकु उकल्पणापावि
मानकाणाद्य विवरि

“Joint portrait of Sambodhan Mandal, Dhule and the Yaenyantrao Chavhan
of the Rajawade Sangathan Mumbai.”

॥ तु हिंडता सुख होणारना ॥
॥ सीणा वै परिना तु ते हित काणि ॥
॥ विचोरं बरेष्यां तरा बोध विजे ॥
मनस उजना राघवि वस्ती किंडे ॥
॥ कथा ॥

॥ बहुता पर्हि याता धरावे ॥
॥ रचुना यह ते रेकरा वे ॥
॥ दिना गाथ त्रिभुवगाजे ॥
॥ मना सज्जन रविवस्ती कि ॥
॥ कथा ॥

॥ मना सज्जन ये कर्जी वीधरा ॥
॥ जनी यापु छे हित ते पकरा वे ॥
॥ रचुना ये कावी ण बोलो न का ॥
॥ सदा सर्वदा तो निज ध्यासराहे ॥
॥ कथा ॥

The Raawade Sanphodhan Mandal, Dhule and the Rashtriya Sanskrit Pratisthan, Mumukshu, "Jyoti Prakashan, Mumbai."

(3)

। अनारेजनि मोव्ये मुद्रा धरा वि
 । कथापादर राघवा चीकरा वि
 । न सेरा मते धा मसो डु निह्या व
 । सुखाला गी धारणे से वितजा वे

॥३७॥

। जया चे नि ॥ रमा धार संग
 । धा हे ता धा ये उ निलागे
 । न या संग ति ॥ न नी को पगो
 । न या संग ति ॥ ते रा मसो डि ॥

॥४०॥

। प्रनारे जनी जे घडि राघवा वि प
 । गलि ॥ शणि ते तु का धा पुली हाण
 । ली ॥ रघुनाथे का विष तो सीण धा
 । जु मि दश तो लक्ष्मा उनि पाठे ॥

मनिलोचनीश्चिह्नितोचिपा
जंगीजागतासक्त होउ निराहे
मुणिप्रितराखेक्रमुसाध्वनाच
जगिधन्येतोदाससर्वेतमाच
॥४८॥

सदादेवकार्याश्रिये देहत्याच
सदारामन निये वाचा
स्वधमीवि दातुतमाच
जगिधन्येत रसकातिमाच
सदाबोलप्यासारीखचालताहे
आनेकि सदाये कदेवा सिपाहे
समुद्गीमजेलोडाना हितमत्व
जगिधन्येतोदाससर्वेतमाच
॥४९॥

(७)

The image shows a circular portrait of a man with a mustache and a turban, looking slightly to the right. He appears to be an elderly figure, possibly a sage or a king. The portrait is set against a background of handwritten text.

Joint Project of
The Rajawade Sanskriti Manual Drive and the Yashodhan
Project
of the Government of Maharashtra, Mumbai

। न से धांतरी का मकारी विकारी
 । उदासि न जो तापसी ब्रह्मच्या
 । री। निवाला मनि लोङा ना हु श्रमा
 । चा॥ जगि धन्यतो दास सर्वोत्तमा

॥४८॥

। मदेमछरसा ॥ स्वार्थवुच्छि
 । प्रपंचिकः यातो उपाठि
 । सदाबोलप् वाच्च सुवाच
 । जगीधन्यते सर्वोत्तमा

॥४९॥

। क्रमेवेकुजो हृची तानुवादे
 । न लौपेकदा इसवादेविवादे
 । करी सुखसंवाद जो उगमा
 । जगी धन्यतो दास सर्वोत्तमा

॥५०॥

"Portrait of Balivader, Banshdhan Mandai, Dhule and the
Saint Prelate of the Balivader Chavne Pravara, Mumda."

१। सदासे विष्णा रप्येता रप्यका
२। न मीक्ले कदा कल्प ने चेनि मेक्ल
३। चक्ले ना मनि निस्वयो दुर्घज्या च
४। जगीधन्ये तोदा समवेति माच

॥४८॥

१। सदाभार्जे विष्णु ग्रजो सर्वलोकि
२। सदा सर्वे र रात्रि विवेकि
३। न बोल्के कद् य वाचात्री वाच
४। जगीधन्ये त सर्वोत्तमा च

॥४९॥

१। न से मान सि न सृष्टा दुरात्
२। व से मान सि प्रेम आत्मा पिंपात्
३। रण्डि देव हास किमावे जया च
४। जगीधन्ये तोदा समवेति माच

॥५०॥

(६)

"Joint Project of Sanskriti Mahavidyalaya, Phule and the Krishnarao Chavhan Prabhodanam, Mumbai"

(७)

दिनाचाद्याकु मनाचामया
आहाकुकुपाकुजनिदासपाकु
तयाओतरीकोधसंतापकेच
उगिधव्येतोदाससर्वेतमाचा।

॥४॥

जगिहोउलेश्वर्यारमनामे
क्रीयाकर्क णनिसनेमे
उदासिन् ग सारणाहे
सदासर्वदा कीवतीराहे।

॥५॥

नकोविजाउवासनावनिसंपें
यदार्जेजउकामनापुर्वपापे
सदारामभिःकामचितीवसा
मनाकल्मनालेश्वतोहिनसाव
॥६॥

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Rashwad Rao Chavhan Peerbhai, Mumbai

॥ भनाकल्पना कल्पिता काव्यको ॥
 ॥ नहे रेनहे सर्वशारामम् से दिः ॥
 ॥ नाकल्पना रामना हितयाला ॥
 ॥ आदिआदरेप्रीतना हिजयाला ॥
 ॥८५॥

॥ भनाराम क्रमतरकाम धेनु ॥
 ॥ निघिसार्जि नकायेकाषु ॥
 ॥ जयाचेनि उसर्वसता ॥
 ॥ तयासाग्यत सीकोणिआत
 ॥ उसाकल्पब्रह्मातव्यी दुरववाहे ॥
 ॥ तयाष्टांतरी सर्वदातो चिराहे ॥
 ॥ जनिमज्जनिवादठाकाढवाका ॥
 ॥ पुढमागुलीडोकं लिविष्टरावा ॥
 ॥८६॥

(१)

॥ निजध्यास तो सर्वदुटो निगेला ॥
 ॥ बक्केथां तरी क्रोध संताप ठेला ॥
 ॥ सुखवानं द आनं द से देबु उला ॥
 ॥ मनि निखयो सर्व देखे उला ॥

(२)

॥ घरी काम हे रेतो कमागे ॥
 ॥ छरी बोधरे वादला गे ॥
 ॥ करी सारचं नी काच खंडे ॥
 ॥ तयामा गत आहे उदंडे ॥

॥ ८८ ॥

॥ आति मुढसा ढुढकुषिया सेना ॥
 ॥ आति कामसुरा मविति वसेना ॥
 ॥ आति लोभसुराहो भट्टै इल्लला ॥
 ॥ ण॥ आति विजाइ सर्वदां दैन्ये वाप

॥ ८९ ॥

(३)

Rajawade Sansadhan Mandal, Chule and the Yashwantrao Chavand

Joint Project of "Rajawade Sansadhan Mandal, Mumbai" and "Chavand

Yashwantrao Chavand

। न को दै व्येवा गेजि णे भ्रंगि उण
 । आति मुर्ख या सर्वदा दुख दुण
 । धरी रे मना घार दरी प्रीत रा मि
 । न को वा सना हे मधा मि विरा मि
 ॥६०॥

। न कहे सार प्रसार ठाघोर घा
 । मना सज्ज त्रिधोन पां
 । जनि क़ा दे सुख के चे
 । करी रे मन न सवति माचे
 घन झाम ठारा मला व प्येरा
 माठाधीर गंसीर पुर्ण प्रतापि ॥
 री संकटिये वकाचा पुढावा
 प्रभाते मनीरा मचिंती तजा वा
 ॥६१॥

१ बळेओगलाराम को दंडधारी
२ माहाकाळ विक्राल तो हिंथरारी
३ पुढे मानवा किंकरा कोण केवा
४ प्रभाते मन्नीरामचींति तजाव
॥५७॥

१ सुरवाने दृढ़र
२ जनी शह्वि
३ विवेकेतुजा
४ प्रभाते मन्नीरा
५ निवारीमयाते
६ रजावेत्याते
७ नाच्यारहेव
८ चिंतितजाव
९ जीवाचेनिनामेसाठादोऽजा
१० ति। जयाचेनिनामेगतिपाविजेति
११ जयाचेनिनामेघउपुर्णठेका॥
१२ प्रभाते मन्नीरामचींति तजाव
१३ ॥५८॥

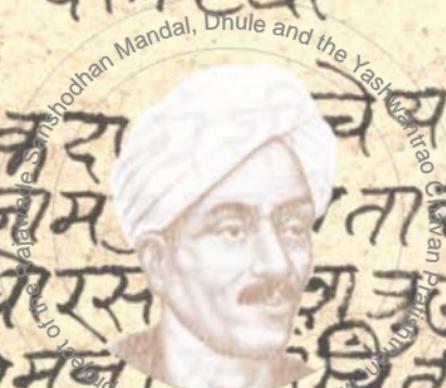
Portrait of the Rajawade Sanshedhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavhan Pratishthan Mumbai."

सदामना मेव देपुर्णकामे॥
 कदाबाधि जेना वंदा नियेन्
 मे॥ मदालङ्घ हास वसो दुविहै
 वा॥ प्रभाते मनिराम चिंतितजा
 वा॥ ८८॥

न वेचेकरा चेयार्थकाटे
 मुखेनाम ताक इनाहे
 माठाघारस शुचलीणाव
 प्रभाते मनि चितीतजिवा
 ॥८९॥

देहे दं उजे चेमाहा दुख घाटे
 माठा दुख तेनाम वेतान राटे
 सदासीव चीति तसे देव देवो
 प्रभाते मनिराम चितीतजाव
 ॥९०॥

(१२)

Joint Project of the Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavhan Pratishthan, Mumbai.

(13)

। बहुतापरीसंकटे साधनाचि
 । व्रतदावउव्या पनेतिधणाचि
 । दिनाचारूदयाकुमनिआठवा
 ॥ प्रभातेमनिरामचिंतितजावा

॥ ३७॥

। समस्ताभै
 । कलेनातर
 । जिवासंत्वयो
 । प्रभातेमनिरामचिंतितजावा

। पाचारण्याठे
 । धुतपाठे
 । गातोतेजावा
 । चिंतितजावा

॥ ३८॥

। नकेकर्मणाधर्मणायेगतोहि
 । नकेयागणायागणासांगका
 । हि॥ ह्लेणे इस विश्वासजामिथरा
 ॥ प्रभातेमनिरामचिंतितजावा

॥ ३९॥

करीरेमनिकामयाराघवाचे॥
करीरूपश्वरूपसर्वजिवाचे॥
करीद्वंदनिद्वंदहेयुणगाता॥
करीकीर्तनीब्रतीविस्वासहोता॥

॥७३॥

आठोज्यान् मविस्वासना
हितयाम जेयर्काहि
माठारजित मिक्रेवल्ल
दानादेहसंसार
रवेशा॥ ७४॥

मनापावनापावनाराघवाचि
धरीयांतरीसोउचीताश्वाची
लवाच्याजिवामानवाषुलेलि
नसेवरखुचीधारणाव्यथगिरी॥

॥७५॥

०६१

the Reliance Sanskrit Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chhatrapati Sanskrit Mandal, Mumbai

(15)

घराश्ची ब्रह्मसाहृदा आंतरातो
 तरादुस्तरासाखेरासागरातो
 सराविसरासाभरादुभीरातो ॥
 करानिखरायारवरामधरातो ॥ ७४ ॥

मनामद्येनाम्सो उनकाठो
 घातिजावे उद्ध्यासराते
 समस्ताम हेनामयाते
 दुजितुक्ळना तालिनसाते ॥ ७५ ॥

बहुनामयारामनामितुक्ळेना
 घोम्याम्यानरापामराटेक्ळेना
 विद्वा घोड़ा धोंसेविलेपार्वतीद्वा
 जिवामानवाकीकराकोणपुस्ते ॥ ७६ ॥

The Rejawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavhan Sanshodhan, Mumbai

। जेणोजाळीलाकामतोरामझाला
। उमेशीष्यातिष्यादरेभुणगा तो
। बहुज्ञानवैराम्येसामर्थजेथे।
। अंगातिष्यादरेरामवि स्वास्यतेथे।

॥४८॥

। विटोनेसिरिवाहिलादेवराला
। तयाघ्रांत नीतेयासनेष्या
। निवालोसु सिच्वेद्रमेवि
। जिवासाउदि हाष्यातकाळि
। भजारामवि क्षमतयोगिष्ठराचा।
। उपुनेन्निलान्नम्भगो रिहराचा।
। जपे ष्यादरेरामबासावकीतो।
। सदासर्वदामानसीठेचष्यातो।

॥४९॥

(16)

Portrait of Kajaladeep Sapsodhan Mandal, Disciple and the Yashvimalao Chavhan, Member of Parliament, Mumbai.

(१७)

। मुखिनाम विस्त्रा सतेरें चीणा
 हो ॥ सदाबनंद यानंद से उनिरा हो
 ॥ तयाकीण तु स्थिण संदेह कार
 ॥ निजध्या महेना मर्गो कापितारी

॥ ११॥

। मुखिरा मर्ता ॥ पक्षाधुस केना
 ॥ छुगि इवाधु ॥ चेतुकेना ॥
 ॥ ठरीज करतो ॥ गमासि मारी
 ॥ जगीध ब्यो ॥ रागी ब्रह्मचारी
 ॥ १२॥

। बहुचागल्लो नामया राघवा चे
 ॥ याति साति रेस्वल्प सौफुका चे
 ॥ करीनिळ निमुळधेतो भवा चे
 ॥ जीवामा नवा हुची कैवल्य साचे
 ॥ १३॥

*Bajawade Samodhan Mandal, Dhule and the Yaswantrao Chavhan
Deshmukh Library, Mumbai.*

॥ जनिभाजनिनामवाचे वदोर
 ॥ आतिधादरेगद्यधोऽग्रस्तुणवे
 ॥ हरीचींतनिष्ठालजेवितजा वे
 ॥ तरीश्रीहरीपाविजेतोस्वस्तावे ॥८॥

॥ नयेरामताणीतयाथोरहाणि
 ॥ जनिक्येष्टः रथानावन्ना
 ॥ णिक्काक्षरीन् ॥ १२ इत्यास्त्रेपु
 ॥ राणिक्काक्षरुद्दु बोलीलीच्या
 ॥ स्वकोरा ॥ १३ ॥
 ॥ नकोरीटवाण्डुरुक्कायेकाचा
 ॥ आतिधादरेबोलीलीवेदकाचा
 ॥ नवेचेरेसुखीसापडेरेफुकाचा
 ॥ कराघोरेयाजानकिवल्लभा
 चा ॥ १४ ॥

॥ याति यादे सर्व हिना मधे
 ॥ झे ॥ गीरी किंदरि जाइ जे डुर देझे
 ॥ ठरीती स तु तो झाला ना मतो झा
 ॥ वीझे षटरामानसीरा मपि सो ॥

॥ जगी पहुँ वंठा घान
 ॥ दाता ॥ उये उत्तरता स
 ॥ वर्चंचीला ॥ तं मुखिना मधे
 ॥ लाकुका न्या ॥ सागपारे तु
 ॥ झेक्राये वेच ॥ ठंठा ॥
 ॥ तीन्हीलो कजाकु सको पगे
 ॥ ता ॥ निवाल मृनि तो ठरु ना मधे
 ॥ ता ॥ उपुपार्वती यादे विश्ववा
 ॥ तालण रहणा ते जीठे ना मधा त
 ॥ ठंठा ॥

Portrait of the author,
Baba Jayadev
of the Basavade Sansodhan Mandal, Dhule and the Yashwant Rao
Vaidika Sangh, Mumbai.

॥मातृस-
 ॥कृत्येषु
 ॥प्रलङ्घदहादेयेकुर्व
 ॥जपेगमनामावच्छीनी
 ॥स्यकाक्षरैषितापापरुषि
 ॥तयादेखवेणा लभते इयतो
 ॥नामः अणना ॥
 ॥मुखिगमनं तयामुक्ति
 ॥केची॥ आहेता उणयातना
 ॥तेकुकाचिपुढेया तयेत्तेते
 ॥देव्येवणा॥ स्त्रेणोनिहृणा
 ॥रहृणारामरणा॥ ॥१॥

The Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwant Rao Chavan Project, Indian Museum, Mumbai.

(५)

॥ आज मे कुपा पि सुणे पुत्र कामे
 ॥ तया मुकी नारा ये पा चेनि नामे
 ॥ कुकाका रणे खुंटली राम वाणि
 ॥ मुरवे बोलता रवा तिजा लिपुरा

॥ हरी नामे ॥ गुणाण तारा का
 ॥ बहुत रीढ़े वदउधारी ॥
 ॥ तथांरात् सदाजे विकारे
 ॥ लोग वदे नाकदा जिकरो पापज
 ॥ उम्मदा पालके ॥ २१
 ॥ जगी धन्यवारा बरसी पुन्ये राहि
 ॥ तया माजी जामती पुर्वजाहि
 ॥ मुखिगमन्न माच की थान्तका
 ॥ क्षीजि कहि तसागे सदानेंगा

१०.५

Sanshodhak Mandal, Dhule and the
Yashwantrao Chavhan
Patriotic Museum, Mumbai

Joint Project of the
Reli Wade Sanshodhak Mandal, Dhule and the
Yashwantrao Chavhan
Patriotic Museum, Mumbai

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००९ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com